

محل مهر آموزشگاه	تاریخ آزمون : ۱۴۰۲/۱۰/۹ مدت امتحان: ۷۵ دقیقه نام دبیر : خاتم حجة الاسلامی نیاز به پاسخنامه ندارد	 <p>باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ دبیرستان غیر دولتی دخترانه هدی متوسطه دوم آزمون نوبت اول (دی ماه) سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تعداد صفحه : ۳ تعداد سؤال : ۲۳</p>	نام و نام خانوادگی : سئوالات درس: فارسی ۱ پایه / رشته : دهم انسانی
بارم	<h2 style="color: red;">کلید</h2>		ردیف
قلمرو زبانی (۷نمره)			
۰/۲۵	با توجه به شعر «شفق، آینه دار نجابت» معنای واژه «نجابت» در کدام گزینه نیامده است؟ الف) اصالت ب) ارزشمند ج) بزرگواری د) پاک منشی		۱
۰/۲۵	در عبارت «خدای همه بندگان خود را از عذاب قرض و دین فرج دهد.» کدام واژه اهمیت املائی ندارد؟ الف) عذاب ب) قرض ج) بندگان د) فرج		۲
۰/۲۵	کاربرد معنایی پسوند «ک» در واژه «روزک» با کاربرد آن در کدام گزینه یکسان است؟ الف) خورجینکی بود که در آن کتاب می نهادم. ب) تا باشد که ما را دمکی زیادت در گرمابه بگذارد.		۳
۰/۲۵	در بیت زیر یک واژه «دوتلفظی» بیابید. «زهد پیدا کفر پنهان بود چندین روزگار / پرده از سر بر گرفتیم آن همه تزویر را»		۴
۰/۵	گروه اسمی «گوشه روشن وجدان» مطابق کدام الگوی زیر ساخته شده است؟ الف) اسم + مضاف الیه + صفت ب) اسم + صفت + مضاف الیه		۵
۰/۵	در کدام گزینه، املائی همه واژه ها به درستی آمده است؟ الف) فروغ، مولع، طرب، معاش ب) معرکه، مستقنی، پلاس، نمط ج) تیزیبا، غنا، بحران، عضم د) ورطه، سودا، خزلان، مرفه		۶
۰/۵	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) در آگیری سه ماهی بود: دو حازم ، یکی عاجز محتاط ب) دست معلم از وقب حیوان روان شد. هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم		۷
۰/۵	غلط های املائی را در عبارات زیر پیدا کنید و صحیح آنها را بنویسید. الف) فلق محرابی / که تو در آن / نماز صبح شهادت گذارده ای. گزارده ای ب) معلم که از مخمسه رسته بود. گفت: در علف است، حیوان باید بچرد. مخمسه		۸
۰/۵	در بیت زیر نقش های خواسته شده در کمانک را نشان دهید. گشت یکی چشمه زسنگی جدا / غلغله زن، چهره نما، تیزیبا (نهاد) (مسند) یکی چشمه: نهاد جدا: مسند		۹
۰/۵	نقش دستوری ضمیرهای پیوسته را در مصراع های زیر بنویسید. الف) دیدمش خرم و خندان، قدح باده به دست. او را دیدم: مفعول ب) حسن ت به اتفاق ملاحظت جهان گرفت. حسن او: مضاف الیه		۱۰

۰/۷۵	در عبارت زیر نوع « واوها » را بنویسید. ربط - میانوند - عطف بالای پله ها ایستاده بود و برّویر نگاه می کرد. چشم های خواب آلود و حیرت زده خود را باز کرد.	۱۱
۰/۷۵	املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) (خواست/خواست) کزان ورطه قدم درکشد. ب) بعد از تو روا باشد (نقض/نغز) همه پیمان ها. ج) عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده آن را (امارت-عمارت) باید کرد	۱۲
۰/۷۵	در عبارت « به وقت نومیدی امیدوارتر باش و نومیدی را در امید، بسته دان و امید را در نومیدی. » الف) کدام واژه حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید. بسته دان: به قرینه لفظی ب) کلمات متضاد در عبارت کدام است؟ امید-نومید	۱۳
۰/۷۵	در بیت « چون بگشایم ز سر مو، شکن / ماه ببیند رخ خود را به من » الف) کدام واژه در بیت معادل معنایی (پیچ و خم زلف) است؟ شکن ب) (زمان فعل (ببیند) چیست؟ مضارع التزامی ج) (یک گروه مفعولی بیابید و بنویسید. شکن یا رخ خود	۱۴
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۵	یک اثر در زمینه « ادبیات تعلیمی » بنویسید. قابوسنامه-کلیله و دمنه-گلستان-بوستان-مثنوی معنوی	۱
۰/۵	در کدامیک از گزینه های زیر اضافه تشبیهی دیده می شود؟ الف) لبخند گل ○ ب) چشم زمانه ○ ج) آفتاب وفا ● د) یوسف صدیق ○	۲
۰/۵	کلمات سجع را در عبارت نشان دهید. محبت را غایت نیست، از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.	۳
۰/۵	در کدام گزینه، نام نویسنده به ترتیب نام اثر درست آمده است؟ « الهی نامه، ترجمه کلیله و دمنه، دیوار، گوشواره عرش، اسرار التوحید. » الف) عطار نیشابوری، نصرالله منشی، موسوی گرمارودی، جمال میرصادقی، محمدبن منور. ○ ب) عطار نیشابوری، نصرالله منشی، جمال میرصادقی، موسوی گرمارودی، محمدبن منور. ●	۴
۰/۵	معنی کنایه مشخص شده را بنویسید. خطا کردن-اشتباه کردن دلا، معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد.	۵
۰/۵	ایهام را در مصرع « بی مهر رخت روز مرا نور نمانده ست » بیابید و معانی آن را بنویسید. ۱-محبت ۲-خورشید	
۱	در هر یک از نمونه های زیر آرایه صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید و زیر آن خط بکشید. الف) ما را سر باغ و بوستان نیست / هر جا که تویی تفرّج آن جاست (تشبیه-مجاز) ب) حرف هایم مثل یک تکه چمن روشن بود. (حس آمیزی-نماد)	۶

	<p>(ج) زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد. (تضمین / استعاره)</p> <p>(د) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ های بی شمار است. (حسن تعلیل / تشبیه)</p>	
۱	<p>ابیات زیر را کامل کنید.</p> <p>برو ای گدای مسکین در خانه علی زن نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت</p> <p>متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را؟ که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را</p> <p>****</p> <p>وقتی دل سودایی، می رفت به بستان ها که نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل</p> <p>بی خویشتم کردی بوی گل و ریحان ها با یاد تو افتادم از یاد برفت آن ها</p>	۷
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۰/۵	<p>به چه دلیل نویسنده معتقد است که : «مَثَل قرآن، مَثَل آب روان است.»؟ حیات بخش بودن - پاک کننده بودن</p>	۱
۰/۵	<p>با توجه به جملات «زنگ نقاشی، دلخواه و روان بود، خشکی نداشت، به جد گرفته نمی شد. خنده در آن روا بود، معلم دور نبود.» دو ویژگی اصلی «کلاس نقاشی» چیست؟ دوست داشتنی - جذاب - جدی نبودن - شاد بودن</p>	۲
۰/۵	<p>مفاهیم توصیه به «وفاداری» و «رازداری» و «رازداری» هریک متعلق به کدام بیت است؟</p> <p>حدیث نگویم مگر به حضرت دوست رازداری که آشنا سخن آشنا نگه دارد</p> <p>گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان وفاداری نگاه دار سر رشته تا نگه دارد</p>	۳
۰/۵	<p>چگونه می توان از این پیام ناصر خسرو برای زندگی بهتر بهره برد؟</p> <p>بدانند به شدتی که از روزگاریش آید، نباید نالید و از فضل و رحمت کردگار، نا امید نباید شد که او، رحیم است. در زندگی به دلیل مشکلات نباید شکایت کنیم و از بخشش و احسان خدا نباید ناامید شویم که او مهربان است.</p>	۴
۰/۵	<p>ارتباط معنایی این حدیث از حضرت علی (ع) "الدَّهْرُ یُومَانِ یَوْمٌ لَکَ وَ یَوْمٌ عَلَیْکَ" با بیت زیر توضیح دهید.</p> <p>زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد دنیا مانند کاروانسرای است که همه از آن عبور می کنند و فانی است. گاهی به خواست تو و گاهی علیه توست.</p>	۵
۰/۵	<p>آیه شریفه «وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ» با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟</p> <p>الف) آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند. ○</p> <p>ب) هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید. ●</p>	۶
۰/۵	<p>در بیت زیر مقصود شاعر از «رمه» و «چوپان گرگ طبع» چیست؟ مردم - حاکمان ظالم و ستمگر</p> <p>ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد</p>	۷
۰/۵	<p>در شعر زیر «عقل» با چه ویژگی هایی وصف شده است؟ مانند کودکی است که متحیر مانده.</p> <p>چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتد</p>	۸

مفهوم عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید. معانی با توجه به جزوات 😊

۰/۲۵

الف) کَلَّةٌ پاها مانده بود.

۰/۲۵

ب) در حضيض هم می توان عزیز بود.

۰/۵

ج) گفت: درین معرکه یکتا منم / تاج سر گلبن و صحرا منم

۰/۵

د) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد

۰/۵

ه) به زبان، دیگر مگو و به دل، دیگر مدار.

۰/۵

و) تا عالمیان بدانند که هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید.

۰/۷۵

ز) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنم / تا سختی کمان شما نیز بگذرد.

۰/۷۵

ح) ... و این مرد پارسی هم دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.

"پهروزی و نیک فرجامی روزی شما باد."